

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărîrii Guvernului
„Cu privire la modificarea și completarea anexei nr. 3 la Hotărîrea Guvernului
nr. 1020 din 29 decembrie 2011 ”

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului

Obiectivele strategice ale Politicii Naționale de Sănătate, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.886 din 6 august 2007, și Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate din Republica Moldova în perioada 2008 – 2017, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.1471 din 24 decembrie 2007, stabilesc mecanisme și responsabilități noi pentru promovarea sănătății, prevenirea maladiilor și asigurarea accesului la servicii de sănătate de o înaltă calitate pentru toți cetățenii țării, indiferent de statutul social, prin fortificarea resurselor umane, dotarea instituțiilor cu echipamente medicale performante și eficiente din punctul de vedere al costului, ridicarea competenței personalului sanitar, asigurarea suficienței cu medicamente și consumabile.

În conformitate cu prevederile Legii ocrotirii sănătății nr.411 din 28 martie 1995, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.1585 din 27 februarie 1998, Strategiei naționale a sănătății reproducerii aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.913 din 26 august 2005, și în scopul îmbunătățirii măsurilor de prevenire și depistare precoce a cancerului de col uterin în Republica Moldova, în vederea reducerii incidenței formelor invazive de boală, prin depistarea bolii în stadii cât mai precoce, vindecabile, urmărirea și/sau direcționarea pacientelor cu leziuni precanceroase sau incipiente în vederea asigurării tratamentului adecvat, Ministerul Sănătății a aprobat Planul de implementare a Screening-ului de col uterin în Republica Moldova (Ordinul MS și CNAM nr.789/404-A din 08.08.2014), iar una din acțiuni constituie estimarea și aprobarea costurilor necesare implementării Screening-ului de col uterin.

Totodată, pentru implementarea Hotărîrii de Guvern nr.165 din 17.03.2011 cu privire la „Programul de stat privind dezvoltarea și dotarea tehnico-materială a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice pentru anii 2011-2016” cu suportul Uniunii Europene a fost realizat proiectul privind dotarea și fortificarea capacităților de laborator a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice (SSSSP), care a permis dotarea a 10 Centre de Sănătate Publică (CSP) și a Centrului Național de Sănătate Publică (CNSP) cu dispozitive medicale moderne și performante.

Astfel, au fost procurate echipamente de laborator (analizatoare microbiologice pentru identificarea agenților microbieni (bacterii, fungi) și aprecierea sensibilității la antibiotice, echipament PCR, microscopie binoculară, etc.) care sunt destinate cercetărilor și operațiunilor esențiale de sănătate publică cu referire la protecția sănătății și prevenirea bolilor, însă tarifele pentru aceste tipuri de investigații nu sunt prevăzute în anexa nr.3 la Hotărîrea Guvernului nr.1020 din 29 decembrie 2011.

Odată cu fortificarea laboratoarelor rețelei de laborator a SSSSP, serviciile de sănătate publică devin mai accesibile pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Serviciile medicale (probele clinice din spitale, centre de sănătate, adresări a pacienților, etc.) accesul cărora este limitat la nivel teritorial vor fi transportate în laboratorul apropiat a rețelei de laboratoare a SSSSP în cadrul CSP cu laboratoare de performanță. În așa fel, va fi asigurat accesul uniform la servicii de sănătate publică și utilizarea maximal eficientă a echipamentului performant.

Concomitent, în legătură cu deschiderea secției de chirurgie endovasculară în cadrul Spitalului Clinic Republican, pentru a fi posibilă implementarea în practică a noilor tehnologii endovasculare cu scop de diagnostic și curativ, utilizînd dispozitive medicale

moderne și performante, în vederea asigurării populației cu servicii medicale calitative și performante, a apărut necesitatea de a calcula tarifele la intervențiile endovasculare.

Totodată, Centrul Medical „Med-Diagnostica” SRL, pentru realizarea Programului național de combatere a hepatitelor virale pentru anii 2012-2016, prestează servicii medicale de diagnosticare de înaltă performanță, utilizând utilaj medical de ultimă generație și metode noi de diagnosticare.

În aceeași ordine de idei, menționăm că, instituțiile medicale: IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie, IMSP Spitalul Clinic Republican, IMSP Institutul de Cardiologie, IMSP Institutul Mamei și Copilului, IMSP Centrul Republican de Diagnosticare Medicală, Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii, IMSP Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății, IP Tony Hawks Centru, IMSP AMT Buiucani, IMSP Spitalul Dermatologic și Maladii Comunicabile, IMSP Dispensarul Republican de Narcologie, IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc", Centrul de Medicină Legală, IMSP Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Toma Ciorba, Centrul Național de Transfuzie a Sîngelui, CIP Voinicel, IMSP AMT Ciocana, IMSP Policlinica Stomatologică Republicană, reieșind din motive obiective și întru asigurarea calitativă a asistenței medicale, crearea și menținerea condițiilor de diagnosticare și tratament performante, precum și necesitatea implementării tehnologiilor moderne și a metodelor avansate de tratament, au inițiat procesul de calculare a tarifelor pentru serviciile medicale noi, de înaltă performanță, prestate în cadrul instituțiilor, care nu sînt incluse în Catalogul Tarifelor Unice, conform prevederilor „Regulamentului cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1020 din 29.12.2011 .

Tendința generală instituțiilor în dezvoltarea metodelor și tehnologiilor moderne, precum și echiparea cu utilaj medical de înaltă performanță corespunde politicii actuale a statului și se bazează pe principiul cost-eficiență. Dezvoltarea tehnologiilor medicale avansate, implementarea ghidurilor internaționale în medicina contemporană, necesită utilizarea obligatorie a accesoriilor și consumabilelor costisitoare, care sunt o verigă absolut vitală pentru efectuarea operațiilor și intervențiilor de înaltă performanță.

Întru atingerea scopurilor trasate, instituțiile medicale introduc metode avansate de diagnosticare și tratament, procură și utilizează utilaj medical contemporan și performant.

Cu regret însă, tarifele medicale, actualmente în vigoare, nu acoperă costurile reale ale consumabilelor costisitoare.

Reieșind din calculele efectuate conform prevederilor actelor normative în vigoare, s-a propus pentru includere în *Catalogul Tarifelor Unice*, tarifele recalulate și tarifele noi calculate pentru serviciile medico-sanitare, spre coordonare Ministerului Sănătății și ulterior spre aprobare Guvernului, în modul stabilit.

În această ordine de idei, menționăm că, în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr.1020 din 29 decembrie 2011 cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare, instituțiile medico-sanitare au dreptul să înainteze, în modul stabilit și în funcție de necesitate, propuneri ce vizează aprobarea tarifelor pentru serviciile medico-sanitare care nu sunt incluse în Catalogul tarifelor unice.

Principalele prevederi și elementele noi ale proiectului

Avînd în vedere faptul că, în sectorul public al ocrotirii sănătății instituțiile medicale introduc noi metode de diagnosticare și tratament cu utilizarea utilajului contemporan și performant, se propun spre aprobare costurile serviciilor medicale noi, ce nu au fost incluse în Catalog. Spre exemplu, introducerea investigațiilor de înaltă performanță și modificarea costurilor la unele investigații radiologice și imagistice efectuate de IMSP Centrul Republican de Diagnosticare Medicală (ca centru de referință). Investigațiile neuroimagistice prin rezonanța magnetică avansate, adiacente protocolului standard de

abordare cerebrală (tractografia, spectroscopia, perfuzia cerebrală) sporesc calitatea informației obținute.

Cunoașterea temeinică a anatomiei creierului, principiile fundamentale ale difuziei, perfuziei cerebrale, modalităților de procesare, reconstrucție (tracturilor substanței albe cerebrale și spinale) componente picurilor metaboliților chimici în variantă normală și tipul de deplasare picurilor în diferite patologii se impun în implimentarea investigațiilor de performanță în imagistica prin rezonanță magnetică avizate.

Fortificarea capacităților laboratoarelor SSSSP prin utilaj modern și performant, implementarea tehnicilor și metodelor noi de cercetare, cât și realizarea Planului de implementare a Screening-ului de col uterin în Republica Moldova impune aprobarea costurilor serviciilor medicale noi, care nu sunt incluse în Catalogul tarifelor unice.

Calcularea noilor tarife a fost efectuată în conformitate cu Metodologia stabilirii tarifelor pentru serviciile medico-sanitare, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.1020 din 29 decembrie 2011 cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare.

Fundamentarea economico-financiară

Tarifele pentru serviciile medico-sanitare servesc drept bază pentru achitarea serviciilor prestate în cadrul contractelor încheiate între Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) și instituțiile medico-sanitare, precum și persoanelor neasigurate contra plată. Acumularea mijloacelor financiare obținute de la efectuarea serviciilor contra plată nu prevede obținerea profitului, ci doar compensarea cheltuielilor aferente, reieșind din costurile reale pentru plata mărfurilor și serviciilor, inclusiv de regie și a altor cheltuieli ce țin de întreținerea instituției, procurarea medicamentelor, utilajului și altor consumabile de laborator, pregătirea și reciclarea cadrelor, etc.

Implementarea proiectului propus nu va necesita cheltuieli suplimentare din partea bugetului public național.

Tarifele pentru servicii medicale noi sunt stabilite în temeiul Regulamentului cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare și Metodologiei stabilirii tarifelor pentru prestarea serviciilor medico-sanitare, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.1020 din 29 decembrie 2011.

Costul serviciilor prestate este constituit din următoarele elemente de bază:

- consumurile/cheltuielile pentru retribuirea muncii personalului;
- contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale obligatorii și la bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală;
- consumurile/cheltuielile pentru reagenți și medicamente;
- consumurile aferente obiectelor de mică valoare și scurtă durată/cheltuielile pentru inventarul moale;
- uzura mijloacelor fixe;
- consumuri indirecte, care se determină separat pentru fiecare categorie și cuprind cheltuielile tuturor tipurilor de energie, apă și canalizare, salubritate, servicii de telecomunicații, întreținerea, exploatarea și reparația curentă a mijloacelor fixe, precum și alte cheltuieli necesare pentru asigurarea activității instituției.

Este necesar de menționat că, în costul tarifelor propuse spre aprobare nu se includ cheltuieli ce țin de: executarea lucrărilor de cercetări științifice; investiții capitale în construcții, utilaj și inventar; reparația capitală a mijloacelor fixe etc. Tarifele menționate nu includ cota rentabilității deoarece sînt servicii non-profit.

În acest context, implementarea tarifelor noi va asigura realizarea Programului de dezvoltare a rețelei de laboratoare în cadrul Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice din Republica Moldova, aprobat prin Ordinul MS nr. 668 din 10.06.13.

Concomitent, veniturile pasibile încasării în urma prestării serviciilor medicale noi, vor da posibilitate instituțiilor medico-sanitare să-și îmbunătățească baza tehnico-materială.

Astfel, tarifele înaintate de către instituțiile medico-sanitare, atât propunerile de modificare a tarifelor existente, cât și tarifele pentru investigațiile noi, se bazează pe costurile reale ale acestora, pe principiul nediscriminării prestatorilor de servicii și consumatorilor, calculele fiind argumentate din punct de vedere economic, asigurând crearea oportunităților pentru reinvestiri și dezvoltarea instituțiilor medico-sanitare, cât și a întregului sistem de sănătate per ansamblu.

Elaboratorii proiectului

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Sănătății și se remite spre avizare în adresa organelor de specialitate ale administrației publice centrale.

Rezultatele scontate

Aprobarea tarifelor necesare implementării Screening-ului de col uterin va permite de a identifica femeile care au leziuni CIN (Neoplazie cervicală intraepitelială) pre-invazive, astfel încât acestea să fie îndepărtate pentru a preveni dezvoltarea cancerului de col uterin invaziv. Screening-ul de col uterin va depista, de asemenea, și forme de cancer asimptomatice, dar acestea vor fi depistate în stadii precoce, spre deosebire de cancerele identificate pe baza simptomelor clinice, astfel rezultatele tratamentului vor fi îmbunătățite iar mortalitatea - redusă. Un program de screening bine organizat, cu un interval de rechemare de 3-5 ani, cu un control de calitate și mecanisme adecvate de supraveghere și tratament al tuturor femeilor depistate pozitiv la screening poate reduce atât incidența, cât și mortalitatea de cancer de col uterin cu <80%.

O serie de beneficii vor avea și introducerea noilor activități de transplant, propuse de către Agenția de Transplant, astfel conform studiului de impact pentru proiectul Directivei privind transplantul de organe (Commission Staff Working Document, accompanying the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on standards of quality and safety of human organs intended for transplantation Brussels, 8 december 2008, sec.2008/295), măsurate în QALY, evidențiază un câștig de ani de viață de calitate de 11,5 ani pentru transplantul de ficat; 6,8 pentru cel de cord; 5,2 pentru cel de plămân și dublu față de dializă pentru transplantul de rinichi - de 5,77, transplantul de rinichi, de cord și cel hepatic fiind cost-eficiente. În cazul bunei desfășurări a activităților de transplant, doar de transplant renal vor putea beneficia nu mai puțin de 20 de pacienți anual. Bugetul statului în acest caz va economisi circa 1 mil. de lei după primul an de transplant. La efectuarea a 50 de transplanturi renale, economia din bugetul statului va constitui aproximativ 2,5 mil. lei pe an.

Acceptarea proiectului propus, va duce la:

- transparența și reglementarea în elaborarea și aprobarea tarifelor;
- utilizarea echipamentului de laborator procurat,
- implementarea Screening-ului de col uterin în Republica Moldova,
- implementarea Programului de dezvoltare a rețelei de laboratoare în cadrul SSSSP din Republica Moldova,
- acordarea serviciilor medicale în baza tehnologiilor avansate către populație,
- sporirea accesului populației la servicii de sănătate publică de performanță.

Totodată, aprobarea tarifelor la serviciile medicale noi, introduse în urma implementării metodelor de diagnostic și tratament cu utilizarea dispozitivelor medicale moderne și performante, va permite instituțiilor medico-sanitare să răspundă mult mai adecvat și prompt necesităților sistemului de sănătate în vederea asigurării populației cu servicii medicale accesibile, calitative și performante.

ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE

Introducere

Analiza preliminară a impactului de reglementare la proiectul Hotărîrii Guvernului „Cu privire la modificarea și completarea anexei nr.3 la Hotărîrea Guvernului nr. 1020 din 29 decembrie 2011”, a fost elaborat în vederea executării art.13 „Analiza impactului de reglementare” al secțiunii a 3-a „Principiul analizei impactului de reglementare” din Legea nr. 235-XVI din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

În procesul de analiză au fost utilizate prevederile Hotărîrii de Guvern nr.1230 din 24 octombrie 2006 (Monitorul Oficial nr.170-173/1321 din 03.11.2006), cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare.

AIR prezentată reprezintă argumentarea necesității elaborării proiectului Hotărîrii Guvernului „Cu privire la modificarea și completarea anexei nr.3 la Hotărîrea Guvernului nr.1020 din 29 decembrie 2011”, în baza evaluării impactului potențial al acestuia asupra activității de întreprinzător și a intereselor societății.

I. Definirea problemei

Componenta juridică

Proiectul Hotărîrii Guvernului este elaborat în vederea executării prevederilor articolului 7 alin.(5) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28 martie 1995 care stabilește că, Metodologia stabilirii tarifelor pentru prestarea serviciilor medico-sanitare în instituțiile publice și cele private, contractate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, Catalogul de tarife unice pentru serviciile medico-sanitare prestate contra plată de către instituțiile medico-sanitare publice, precum și pentru serviciile acoperite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, prestate de instituțiile medico-sanitare publice și de cele private, se elaborează de Ministerul Sănătății și se aprobă de Guvern și are drept scop stabilirea limitelor de reglementare ale autorităților cu funcții de reglementare și control în scopul asigurării accesului echitabil la serviciile de sănătate pentru toate persoanele fizice și juridice – principiu de bază al politicii de stat în domeniul sănătății, precum și reglementarea modului de elaborare și aprobare a tarifelor pentru serviciile medico-sanitare.

Elementul analitic. Motivul apariției problemei și estimarea dimensiunii acesteia

Realizarea obiectivele strategice ale Politicii Naționale de Sănătate, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.886 din 6 august 2007, și Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate din Republica Moldova în perioada 2008 – 2017, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.1471 din 24 decembrie 2007, stabilesc mecanisme și responsabilități noi pentru promovarea sănătății, prevenirea maladiilor și asigurarea accesului la servicii de

sănătate de o înaltă calitate pentru toți cetățenii țării, indiferent de statutul social, prin fortificarea resurselor umane, dotarea instituțiilor cu echipamente medicale performante și eficiente din punctul de vedere al costului, ridicarea competenței personalului sanitar, asigurarea suficientă cu medicamente și consumabile.

Totodată, în scopul îmbunătățirii măsurilor de prevenire și depistare precoce a cancerului de col uterin în Republica Moldova, în vederea reducerii incidenței formelor invazive de boală, prin depistarea bolii în stadii cât mai precoce, vindecabile, urmărirea și/sau direcționarea pacientelor cu leziuni precanceroase sau incipiente în vederea asigurării tratamentului adecvat, Ministerul Sănătății a aprobat Planul de implementare a Screening-ului de col uterin în Republica Moldova (Ordinul Ministerului Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină nr.789/404-A din 08.08.2014). Astfel, instituțiile medico-sanitare au elaborat și prezentat Ministerului Sănătății pentru analiză și ulterioara înaintare spre aprobare Guvernului, costurilor necesare implementării Screening-ului de col uterin.

Implementarea standardelor naționale, europene și internaționale (standarde EN, ISO) și recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății presupun utilizarea tehnicilor noi de laborator, mediilor de cultură, testelor de identificare și reactivelor performante, veselei jetabile, metodelor validate și control al calității, mentenanța și deservirea echipamentului etc.. Utilizarea acestor standarde prevăd costuri adiționale în comparație cu metodele de laborator utilizate tradițional.

În conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.165 din 17.03.2011 cu privire la Programul de stat privind dezvoltarea și dotarea tehnico-materială a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice pentru anii 2011-2016, cu suportul Uniunii Europene a fost realizat proiectul privind dotarea și fortificarea capacităților de laborator a SSSSP, în cadrul căruia au fost procurate echipamente de laborator (analizoare microbiologice pentru identificarea agenților microbieni (bacterii, fungi) și aprecierea sensibilității la antibiotice, echipament PCR, microscopie binoculară, etc.) care sunt destinate cercetărilor și operațiunilor esențiale de sănătate publică cu referire la protecția sănătății și prevenirea bolilor.

Astfel, odată cu fortificarea laboratoarelor rețelei de laborator a SSSSP, serviciile de sănătate publică devin mai accesibile pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Serviciile medicale (probele clinice din spitale, centre de sănătate, adresări a pacienților, etc.) accesul cărora este limitat la nivel teritorial vor fi transportate în laboratorul apropiat a rețelei de laboratoare a SSSSP în cadrul CSP cu laboratoare de performanță. În așa fel, va fi asigurat accesul uniform la servicii de sănătate publică și utilizarea maximal eficientă a echipamentului performant.

Calcularea noilor tarife a fost efectuată în conformitate cu Metodologia de stabilire a tarifelor la serviciile medico-sanitare, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.1020 din 29 decembrie 2011 cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare.

Tarifele pentru serviciile medicale, acordate de către instituțiile medico-sanitare, se bazează pe costurile lor reale, care prevăd cheltuieli vis-a-vis de mentenanța și deservirea utilajului medical performant, instruirea continuă a personalului de laborator, etc., pe principiul nediscriminării prestatorilor de servicii și consumatorilor și asigură crearea oportunităților pentru reinvestiri și dezvoltare.

Din acest motiv, precum și întru aplicarea în practică a tehnologiilor medicale avansate, a utilajului medical contemporan, implementarea serviciilor medicale performante, este necesar de a aproba tarifele la serviciile medicale noi.

Astfel, la elaborarea proiectului de hotărîre s-a ținut cont de cerințele Legilor nr.317-XV din 18 iulie 2003 și nr.235-XVI din 20 iulie 2006 și de următoarele principii de bază:

- *previzibilitatea cheltuielilor* - tarifele pentru serviciile din sfera sănătății publice sunt elaborate în baza cheltuielilor reale ale instituțiilor, verificate de Ministerul Sănătății și aprobate de Guvern;

- *primatul cheltuielilor reale* - care prevede includerea în fiecare cost a tuturor cheltuielilor, legate de acordarea serviciului în cauză, ținând cont de următoarele particularități ale sistemului sănătății:

a) tariful serviciului se constituie doar din elementele lui de bază prevăzute în Metodologia stabilirii tarifelor pentru prestarea serviciilor medico-sanitare aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1020 din 29 decembrie 2011.

Mecanismul aplicat la determinarea și reglementarea tarifelor se bazează pe principiul corespunderii tarifelor următoarelor criterii:

- asigurarea stabilității și eficienței funcționării instituțiilor SSSSP;
- acoperirea consumurilor/cheltuielilor necesare pentru desfășurarea normală a activității instituțiilor SSSSP pentru prestarea serviciilor din sfera sănătății publice;
- formarea tarifelor în baza consumurilor/cheltuielilor efectiv suportate de către instituțiile SSSSP.

Principiul primatului consumurilor/cheltuielilor efective prevede că tarifele serviciilor din sfera sănătății publice, prestate de instituțiile SSSSP se bazează pe costul lor.

Costul serviciilor prestate este constituit din următoarele elemente de bază:

- consumurile/cheltuielile pentru retribuirea muncii personalului;
- contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale obligatorii și la bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală;
- consumurile/cheltuielile pentru reagenți și medicamente;
- consumurile aferente obiectelor de mică valoare și scurtă durată/cheltuielile pentru inventarul moale;
- uzura mijloacelor fixe;
- consumuri indirecte, care se determină separat pentru fiecare categorie și cuprind cheltuielile tuturor tipurilor de energie, apă și canalizare, salubritate, servicii de telecomunicații, întreținerea, exploatarea și reparația curentă a mijloacelor fixe, precum și alte cheltuieli necesare pentru asigurarea activității instituției.

b) în tarif nu se include rata rentabilității.

c) pentru sistemul sănătății, serviciile medico-sanitare sunt servicii non-profit.

- *echitatea socială* – tarifele vor reflecta o atitudine egală față de toți prestatorii și consumatorii.

Întru implementarea Screening-ului de col uterin în Republica Moldova, **IMSP Institutul Mamei și Copilului, IMSP Centrul Republican de Diagnosticare Medicală și IMSP AMT Centru** au calculat costul serviciilor medicale necesare implementării Screening-ului de col uterin, tarifele cărora au fost coordonate de Compania Națională de Asigurări în Medicină și prezentate Ministerului Sănătății pentru analiză și ulterioara înaintare spre aprobare Guvernului.

În aceeași ordine de idei, menționăm că, instituțiile medicale, precum: IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie, IMSP Spitalul Clinic Republican, IMSP Institutul de Cardiologie, IMSP Institutul Mamei și Copilului, IMSP Centrul Republican de Diagnosticare Medicală, Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii, IMSP Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății, IP Tony Hawks Centru, IMSP AMT Buiucani, IMSP Spitalul Dermatologic și Maladii Comunicabile, IMSP Dispensarul Republican de Narcologie, IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc", Centrul de Medicină Legală, IMSP Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Toma Ciorba, Centrul Național de Transfuzie a Sîngelui, CIP Voinicel, IMSP AMT Ciocana, IMSP Policlinica Stomatologică

Republicană, reieșind din motive obiective și întru asigurarea calitativă a asistenței medicale, crearea și menținerea condițiilor de diagnosticare și tratament performante, precum și necesitatea implementării tehnologiilor moderne și a metodelor avansate de tratament, au inițiat procesul de calculare a tarifelor pentru serviciile medicale noi, de înaltă performanță, prestate în cadrul instituțiilor, care nu sînt incluse în Catalogul Tarifelor Unice, conform prevederilor „Regulamentului cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1020 din 29.12.2011.

Tendința generală a instituțiilor în dezvoltarea metodelor și tehnologiilor moderne, precum și echiparea cu utilaj medical de înaltă performanță corespunde politicii actuale a statului și se bazează pe principiul cost-eficiență. Dezvoltarea tehnologiilor medicale avansate, implementarea ghidurilor internaționale în medicina contemporană, necesită utilizarea obligatorie a accesoriilor și consumabilelor costisitoare, care sînt o verigă absolut vitală pentru efectuarea operațiilor și intervențiilor de înaltă performanță. Tarifele medicale aprobate, actualmente în vigoare, nu acoperă costurile reale ale consumabilelor costisitoare.

Reieșind din calculele efectuate conform prevederilor actelor normative în vigoare, s-a propus pentru includere în *Catalogul Tarifelor Unice*, tarifele recalculat și tarifele noi calculate pentru serviciile medico-sanitare, spre coordonare Ministerului Sănătății și ulterior spre aprobare Guvernului, în modul stabilit.

IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie, instituția care acordă asistență medicală înalt calificată la etapa de staționar și policlinică pacienților cu diferite maladii ale sistemului nervos, reprezintă baza științifică, destinată pentru efectuarea cercetărilor științifice, elaborarea și implementarea în practică a celor mai noi metode științifice de diagnostic și tratament.

Pe parcursul ultimilor ani, în cadrul IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie au fost implementate și se utilizează pe larg un șir de metodologii progresiste de diagnosticare și tratament, cum ar fi : Computer Tomografie cu posibilitatea investigațiilor vaselor cerebrale (CT-angio) al coloanei vertebrale și a altor părți ale scheletului cu reconstrucția volumetrică tridimensională, electroneurografia, electromiografia cu potențiale evocate (somatosenzitive, auditive și motorii), osteodensitometrie computerizată, stimulare electrică transcraniană, s-a implementat metoda de electroencefalografie monitorizare nocturnă, polisomnografie computerizată, alt aparat complex pentru investigații specializate.

Aceste intervenții neurochirurgicale performante, bazate pe metodologii neurochirurgicale unice, oferă posibilitatea de a diagnostica și a trata la timp un șir de maladii complicate ale sistemului nervos central și periferic, a spori numărul supraviețuitorilor cu accidente vasculare cerebrale, traumatisme cranio-cerebrale și vertebro-medulare, cu patologii neurooncologice ș.a. În consecință, a scăzut numărul invalidității neurologice, s-a redus perioada medie de spitalizare a pacienților și în concluzie putem constata sporirea calității vieții pacienților tratați.

Structura bolilor tratate în staționarul instituției impune utilizarea tehnologiilor moderne, efectuarea intervențiilor neurochirurgicale de înaltă performanță, cu utilizarea unor consumabile și instrumente costisitoare specializate, precum și a preparatelor anestezice de ultimă generație, fapt ce atrage după sine și cheltuieli mai mari pentru medicamente și consumabile costisitoare pentru echipamentul medical. De asemenea, în cadrul instituției se efectuează o serie de intervenții neurochirurgicale noi, foarte performante, unice prin specificul și tehnicile contemporane de abordare chirurgicală, care de asemena necesită consumabile și accesoriile, precum și cheltuieli destul de costisitoare.

În acest context, IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie a propus spre aprobare tarifele la serviciile medicale, inclusiv cele nominalizate mai sus.

În cadrul **IMSP Institutul Oncologic** se efectuează servicii medicale noi cu utilizarea metodelor contemporane, care contribuie la performanța procesului stabilirii diagnosticului definitiv în cazul proceselor tumorale pentru bolnavi cu diferite tumori maligne.

În acest context, IMSP Institutul Oncologic a propus spre aprobare tarifele la următoarele servicii medicale:

1. *Trepanbiopsia tumorilor plămânilor și pleurei radiologic ghidate, trepanbiopsia glandei mamare, trepanbiopsia prostatei* – Numeroase metode instrumentale de diagnostic utilizate pînă în prezent, deseori relevă informație insuficientă în stabilirea diagnosticului definitiv în cazul proceselor pulmonare periferice infiltrative și tumorale, tumorilor maligne ale glandei mamare și tumorilor maligne la prostată. Sensibilitatea redusă a fiecărei metode în parte mărește durata perioadei de investigare a pacientului și prin urmare duce la administrarea tardivă a tratamentului adecvat. Introducerea în programul de investigații standard al biopsiilor transtoracice radiologic ghidate, trepanbiopsiilor glandelor mamare și prostatei, care prezintă metoda de diagnostic miniinvazivă, permite obținerea materialului necesar pentru examinările citologice, histologice, bacteriologice etc.. Această metodă permite stabilirea diagnosticului morfologic definitiv, verificat imunohistochimic și bacteriologic în termeni optimali, cu cheltuieli economice minime și traumatizarea minimă a pacientului.

2. *Teste imunohistochimice* – La ora actuală se implementează pe larg în toată lumea, aprecierea anumitor antigene celulare și tisulare prin intermediul anticorpilor poli- și monoclonali, la care se folosește metoda imunohistochimică. Aplicabilitatea acestei metode are o valoare majoră în diagnosticul oncomorfologic contemporan. Cu ajutorul reacției imunohistochimice se apreciază histogeneza tumorală, se efectuează diagnosticul diferențiat, diagnosticul metastazelor de origine primară necunoscută, evaluarea markerilor prognostici și markerii cu scop terapeutic.

Diagnosticul histopatologic completat cu metoda imunohistochimică stă la baza aprecierii tacticii optime de tratament în cazurile tumorilor.

Totodată, calculul costului investigației imunohistochimice a reieșit nu din întregul proces de prelevare, fixare și histoprocésare a materialului biopsic și postoperator, dar numai din calculul etapei de colorare imunohistochimică. Acesta este un test suplimentar care se folosește doar la necesitate și microsecțiunile folosite pentru testare sunt selectate de pe un bloc de parafină a diferitor țesuturi și organe deja gata confecționate.

IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie a elaborat și prezentat Ministerului Sănătății pentru examinare și ulterioara înaintare spre aprobare Guvernului, tarifele revizuite pentru serviciile de expertiză și examinare psihiatrico-legală.

Conform Legii nr.1086 din 23 iunie 2000 cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale, expertiza judiciară (psihiatrico-legală) reprezintă o activitate științifico-practică care constă în efectuarea de către expert, în scopul aflării adevărului, a unor cercetări privind obiectele materiale, organismul uman, fenomenele și procesele ce ar putea conține informații importante despre circumstanțele cauzelor examinate de organele de urmărire penală și de instanța judecătorească.

Constatarea psihiatrico-legală se efectuează la ordonarea organului de urmărire penală, a instanței judecătorești, a organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative și penale.

Expertiza psihiatrico-legală se efectuează în unitățile medico-sanitare din sistemul Ministerului Sănătății, de către medici psihiatri-experti judiciari atestați de către Ministerul Justiției.

Ea poate fi efectuată în condiții de ambulator, când persoana se prezintă pentru efectuarea expertizei de sinestătător sau escortată de către poliție și în condiții de staționar, când persoana este internată timp de 10-30 zile în secții specializate.

De asemenea, expertiza psihiatrico-legală este efectuată în cadrul procesului penal sau civil și poate fi primară, repetată sau suplimentară.

În acest context, serviciile de expertiză psihiatrico-legale incluse în Catalogul tarifelor unice, prin Hotărîrea Guvernului nr.963 din 04.12.2013, reprezintă întreg spectrul de servicii acordat la moment în țară și corespunde practicilor europene în domeniul psihiatriei judiciare. Tarifele actuale la serviciile de expertiză psihiatrico-legală au fost calculate la nivelul cheltuielilor din anul 2012.

În ultimii ani, ordonatorii expertizelor solicită tot mai des expertiza complexă psihologo-psihiatrică, care presupune participarea obligatorie a psihologului medical din cadrul serviciului de expertiză psihiatrică. Cercetarea experimentală-psihologică oferă experților psihiatri informație despre particularitățile și structura proceselor psihice, trăsăturile individual-psihologice și starea psihică a examinatului, care sunt necesare la concretizarea diagnosticului și luarea deciziilor în cadrul expertizei. În vederea respectării acestor cerințe, în cadrul serviciului de expertiză al instituției au fost angajați doi psihologi calificați în expertiză.

Creșterile salariale, precum și mărirea numărului de unități în serviciul de expertiză, cauzează cheltuieli suplimentare esențiale pentru acordarea serviciilor de expertiză psihiatrico-legale, care nu sunt acoperite de tarifele în vigoare, existînd riscul ca Spitalul Clinic de Psihiatrie să nu mai poată acorda în continuare serviciile de expertiză psihiatrico-legale.

Din cauza că tarifele actuale nu acoperă cheltuielile cu efectuarea serviciilor, Spitalul Clinic de Psihiatrie a fost penalizat de către CNAM în anul 2013 pentru dezafectarea surselor cu 231 mii lei, iar pentru anul 2014 a fost nevoită să acopere cheltuielile suplimentare în sumă de 530 mii lei fiind epuizate toate rezervele acumulate în ultimii ani din prestarea altor servicii contra plată.

Estimarea posibilelor consecințe în cazul în care nici o acțiune nu e întreprinsă

Reieșind din prevederile Legii ocrotirii sănătății nr.411-XIII din 28 martie 1995 și Legii nr.1585- XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, în cazul în care nu se întreprinde nici o acțiune:

- vor fi neexecutate prevederile Planului de implementare a Screening-ului de col uterin în Republica Moldova, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină nr.789/404-A din 08.08.2014;

- va fi limitat accesul populației la servicii medicale calitative și performante, la metode contemporane de tratament, la aplicarea în practică a tehnologiilor medicale avansate;

- va fi imposibilă utilizarea dispozitivelor medicale moderne și performante achiziționate și implementarea metodelor noi de laborator.

Scopul statului

Scopul statului constă în asigurarea accesului și acoperirea necesităților populației la servicii de sănătate de o înaltă calitate, servicii performante și inovative, prestate în instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova.

Aprobarea proiectului Hotărîrii Guvernului prezentat, va contribui la creșterea capacității instituțiilor medico-sanitare în efectuarea investigațiilor de înaltă calitate, utilizarea echipamentului medical performant, îmbunătățirea accesului cetățenilor la servicii

medicale contemporane, orientate pentru prevenirea și profilaxia maladiilor care duc în final la ameliorarea și fortificarea sănătății populației la nivel național.

II. Costurile majore și beneficiile anticipate ale intervenției statului

În obiectivele strategice ale Politicii Naționale de Sănătate, Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate din Republica Moldova în perioada 2008 – 2017 sînt stabilite mecanisme și responsabilități noi pentru ameliorarea stării sănătății populației, asigurarea securității sociale și accesul echitabil la servicii medicale de calitate, sînt puse priorități majore pe fortificarea dezvoltării intensive a instituțiilor medicale. Concomitent se pune accent pe accelerarea progresului științifico–practic și tehnic cu încadrarea utilajului și tehnologiilor noi, sporirea calificării personalului, sporirea eficacității activității instituțiilor din contul îmbunătățirii organizării activității.

Întru atingerea scopurilor trasate, instituțiile medicale din sectorul public al ocrotirii sănătății, suplimentar la metodele aplicate, introduc metode avansate de diagnostic și tratament, procură și utilizează echipament medical contemporan și performant, unde după aprobarea tarifelor la serviciile medico-sanitare va fi posibilă și aplicarea în practică a utilajului medical contemporan procurat, tehnologiilor avansate, implementarea serviciilor medicale performante.

Intervenția statului în activitatea de antreprenariat se va răsfrînge asupra instituțiilor medico-sanitare care vor presta servicii medicale în baza tarifelor aprobate de Guvern.

Impacturile negative sau costurile intervenției statului

Implementarea proiectului Hotărîrii Guvernului nu necesită cheltuieli suplimentare din partea bugetului public.

Aprobarea costurilor necesare implementării Screening-ului de col uterin cît și a tarifelor serviciilor din sfera sănătății publice va permite extinderea spectrului și îmbunătățirea calității serviciilor prestate, precum și acoperirea cheltuielilor aferente prestării acestor servicii, inclusiv pentru menținerea echipamentului de laborator nou în stare funcțională, deservirea și mentenanța acestuia.

Neaprobarea proiectului de Hotărîre înaintat va face imposibilă utilizarea echipamentului medical deja procurat și implementarea tehnologiilor medicale noi și, respectiv, va fi limitat accesul populației la servicii de asistență medicală calitative și performante.

Impacturile pozitive sau beneficiile intervenției statului

Aprobarea tarifelor la serviciile medicale prezentate în proiect, va spori accesul populației la servicii de sănătate de o înaltă calitate, servicii performante, noi, prestate în instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova.

Concomitent, aprobarea proiectului Hotărîrii de Guvern în cauză facilitează instituțiile medico-sanitare cu un impact pe termen lung asupra:

- protecției și sporirii securității sănătății populației;
- asigurării condițiilor și serviciilor sigure pentru respectarea drepturilor și intereselor populației în domeniul ocrotirii sănătății;
- asigurării unui cadru clar și previzibil în elaborarea și aprobarea tarifelor la serviciile medico-sanitare care vor evita discriminarea prestatorilor și beneficiarilor în procesul aplicării acestora.

Mijloacele financiare provenite de la prestarea serviciilor contra plată vor avea o destinație specială și nu vor putea fi utilizate în alte scopuri decît cele prevăzute de devizele de venituri și cheltuieli. Proiectul hotărîrii date se încadrează în cadrul complet, independent și transparent de reglementare.

Nesiguranțe majore referitor la potențialele impacturi ale intervenției statului

Nu au fost identificate.

III. Evaluarea abordărilor alternative

Abordarea universală a alternativelor în privința elaborării proiectului propus:

- 1) A nu face nimic;
- 2) Aprobarea și implementarea actului normativ, crearea cadrului necesar pentru aplicarea Legii ocrotirii sănătății.

Alternative	Posibilele avantaje	Posibilele dezavantaje
1. A nu face nimic.	a) Lipsa cheltuielilor din partea statului pentru elaborarea, aprobarea și publicarea actului normativ. b) Lipsa avantajelor. În cel mai bun caz, situația va rămâne fără schimbare. În caz contrar – utilizarea echipamentului medical procurat și implementarea tehnologiilor medicale noi va fi imposibilă.	a) Lipsa limitelor de reglementare ale autorităților cu funcții de reglementare și control asupra procesului de calculare și aprobare a tarifelor la serviciile medico-sanitare. b) Nerespectarea cadrului legal în vigoare, inclusiv a Legii nr.235-XVI din 20.07.2006 care ar duce la încălcarea principiului previzibilității cheltuielilor, precum și Legii nr.10-XVI din 03.02.2009; c) Tarifele nu vor fi ajustate la cheltuielile reale, suportate de instituțiile medico-sanitare și, ca urmare, acestea vor suporta pierderi financiare; d) Nu va fi implementat Screening-ul de col uterin în Republica Moldova; e) Neimplementarea Programului de dezvoltare a rețelei de laboratoare în cadrul SSSSP din Republica Moldova.
2. Aprobarea și implementarea actului normativ.	a) Asigurarea populației cu servicii de sănătate coerente cerințelor legislației și regulamentelor în vigoare; b) Vor fi respectate prevederile Legii ocrotirii sănătății; c) Sporirea accesului populației la servicii de sănătate de o înaltă calitate, servicii performante, noi, prestate în instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova.	Nu sunt.

IV. Strategia de consultanță

Grupuri de interes

În cazul în care proiectul Hotărîrii Guvernului va fi aprobat, principalii subiecți, asupra cărora se va răsfrînge proiectul dat, vor fi instituțiile medico-sanitare publice și pacienții lor.

Procesul consultativ

La momentul elaborării proiectului s-au efectuat consultări cu reprezentanții instituțiilor medico-sanitare, Companiei Naționale de asigurări în Medicină și specialiștii din direcțiile Ministerului Sănătății.

Totodată, propunerile parvenite de la instituțiile Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice și de la instituțiile medico-sanitare publice, încadrate în sistemul

asigurării obligatorii de asistență medicală, referitor la necesitatea elaborării și aprobării modificărilor și completărilor Catalogului de tarife unice pentru serviciile medico-sanitare prestate contra plată, au fost luate în considerație.

Concomitent, în conformitate cu prevederile actelor legislative în vigoare, se va efectua consultarea oficială a proiectului de hotărîre respectiv sub formă de avizări ale acestuia cu Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Comisia de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător, Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Confederația Națională a Patronatelor din Moldova, Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova, Liga medicilor, Sindicatul „Sănătatea” și cu reprezentanții sectorului privat, prin introducerea în conținutul lui a propunerilor și obiecțiilor expuse. În afară de aceasta, se va utiliza consultarea pasivă prin publicarea proiectului pe pagina web a Ministerului Sănătății www.ms.gov.md, pentru a fi accesibilă publicului larg, care, de asemenea, este invitat să propună obiecții și sugestii.

V. Recomandări

Autorii propun aprobarea proiectului Hotărîrii Guvernului întrucît acesta oferă mai multe avantaje și beneficii atît statului, cît și instituțiilor medico-sanitare, persoanelor fizice.

De asemenea, elaborarea și aprobarea actului normativ va contribui la realizarea prevederilor legislației în vigoare, promovarea sănătății populației și îmbunătățirii calității vieții, prevenirea maladiilor și asigurarea accesului la servicii de sănătate de o înaltă calitate pentru toți cetățenii țării, indiferent de statutul social, prin fortificarea resurselor umane, dotarea instituțiilor cu echipamente medicale performante și eficiente din punctul de vedere al costului, ridicarea competenței personalului sanitar, asigurarea suficientă cu medicamente și consumabile.

VI. Sumarul analizei preliminare

La elaborarea proiectului de hotărîre înaintat ce ține de modificarea și completarea Catalogului de tarife unice pentru serviciile medico-sanitare prestate contra plată, au fost luate în considerație propunerile parvenite de la instituțiile Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice și de la instituțiile medico-sanitare publice, încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.

Concomitent, s-a efectuat o serie de consultări cu reprezentanții instituțiilor medico-sanitare, Companiei Naționale de asigurări în Medicină și specialiștii din cadrul Ministerului Sănătății.

În conformitate cu prevederile actelor legislative în vigoare, se va efectua consultarea oficială a proiectului de hotărîre respectiv sub formă de avizări ale acestuia cu Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Comisia de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător, Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Confederația Națională a Patronatelor din Moldova, Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova, Liga medicilor, Sindicatul „Sănătatea” și cu reprezentanții sectorului privat. Totodată, la momentul apariției unor propuneri din partea instituțiilor vizate și a publicului care va participa la consultarea proiectului, Ministerul Sănătății va lua în considerație opiniile utile, prin introducerea în conținutul proiectului a propunerilor și obiecțiilor expuse.

Ministru

Ruxanda GLAVAN